

28.1.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö

10. 02. 2014

1/2

Opetus- ja kulttuuriministeriö,
PL 29
00023 Valtioneuvosto

no./...../.....

lukiontuntijako@minedu.fi

**Viite: Kirjallinen lausuntopyyntö: Opetus- ja kulttuuriministeriö 10.11.2014; OKM
85/040/2014**

Asia: Työryhmän ehdotus lukiokoulutuksen yleisiksi valtakunnallisiksi tavoitteiksi ja tuntijaoksi

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmän ehdotuksesta lukiokoulutuksen valtakunnallisiksi tavoitteiksi ja tuntijaoksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

MTK ei ollut lukuisien eri tahojen ja järjestöjen tavoin lausuntopyyntölistan jakelussa eikä lausuntopyyntö ollut avoimesti saatavilla opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivuilla. MTK pyytää, että vastaisuudessa se lisättäisiin lukiouudistuksen, kuten muidenkin yleissivistävää koulutusta koskevien lausuntopyyntöjen jakelulistalle.

Kotimainen ruoka ja puu teemaopinnoiksi

Lukiokoulutuksen pedagoginen kehittäminen on välttämätöntä. MTK kannattaa lukiokoulutuksen teemakohtaisia eheyttäviä opintoja, jotka antavat mahdollisuuden tarkastella yhä soveltavammin ja elinkeinolähtöisesti asioita, kuten esimerkiksi kotimaisen ruuan laatu, alkuperä, turvallisuus ja puhtaus tai suomalaisten metsien kestävä ja monipuolinen käyttö. Ne sopivat kuitenkin vaativuudeltaan opinnoissa jo perusteet oppineelle kuin opetuksen alkuun.

Hiljattain ilmestyneen selvityksen mukaan (Lähiiruokaa kiitos! Tutkimus suomalaisten ruoka- ja maatalousasenteista 2013) opiskelijat eivät ole kovin hyvin perillä maataloudesta tai siihen liittyvistä ympäristökysymyksistä. Samassa tutkimuksessa nousi esiin myös opiskelijoiden melko heikko kiinnostus siitä, mistä maasta ruoka on esimerkiksi koulussa lähtöisin. Lukion uudistuksessa tuleekin korostua kestävä luonnonvaratalouden kokonaisuuden hahmottaminen suomalaisen ruuan tuotannon ja metsänhoidon näkökulmasta. Tärkeitä tavoitteita ovat myös eettinen kotieläintuotanto, jossa esitellään monipuolisesti eläinten hyvää kohtelua ja hyvinvoinnin näkökulmia suomalaisen elintarviketuotannon vahvuutena.

Lukiokoulutuksen tasa-arvoiset lähtökohdat

Lukion tuntijakoasetuksen tulee olla sellainen, että sitä voidaan toteuttaa kaikenkokoisissa maamme lukioissa. Yksilön kannalta jokaisella lukiosta valmistuvalla tulee jatkossakin olla yhteinen yleissivistävä pohja riippumatta jatko-opintosuunnitelmista. Tämän vuoksi keskeisiä

osaamisalueita, kuten luonnontieteellisiä oppiaineita, tulee sisällyttää vastaisuudessaakin lukiokoulutukseen.

Osa työryhmän esityksistä (vaihtoehdot A ja B) antavat liian suuren valinnanmahdollisuuden jättää pois mm luonnontieteellisiä opintoja. Liiallinen valinnanmahdollisuus johtaa myös siihen, että pienimmissä lukioissa ei ole mahdollisuutta tarjota kursseja yhtä monipuolisesti kuin suurissa lukioissa. Tämä vaarantaa sekä opiskelijoiden laadukkaan opetuksen että alueellisen tasa-arvon.

Yrittäjyys lukiokoulutuksen tavoitteisiin

Suomen vahvuus on puhtaissa ja runsaissa luonnonvaroissa, maaseudun vireässä yritysverkostossa ja vihreissä elinkeinoissa. Ruuan, puun ja uusiutuvan energian ja yrittäjien tuottamien palveluiden tarve on väestönkasvun, ilmastonmuutoksen ja elintason nousun myötä rajussa kasvussa koko maailmassa. Tulevaisuuden työelämässä korostuu moniosaaminen sekä nopea reagoiminen yhteiskunnan osaamisvaatimuksiin. Yrittäjyys on puolestaan luonteva ja usein ainoa tapa työllistyä maaseutualueilla.

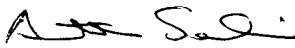
Yrittäjyyteen liittyviä tietojen, taitojen ja asenteiden (yrittäjämäistä toimintatapaa) sekä työelämävalmiuksia vahvistaminen on noussut merkittäväksi yhteiskunta- ja koulutuspoliittiseksi strategiaksi sekä kansallisesti että Euroopassa. Komissio julkaisi 9.1.2013 Yrittäjyys 2020 toimintaohjelman, jossa se nostaa kouluissa tapahtuvan yrittäjyyskasvatuksen keskeiseen asemaan Euroopan hyvinvointikehityksen turvaamisessa.

Koulutus- ja tutkimus 2011 – 2016 Kehittämissuunnitelmassa (KESU, OKM 2012:1) todetaan muun muassa, että lukion uudistettavissa opetussuunnitelmien perusteissa määritellään työelämätaidoille valtakunnallisesti yhdenmukaiset tavoitteet, joita voidaan soveltaa paikallistenolosuhteiden mukaisesti. Lisäksi vahvistetaan myös lukiokoulutuksessa kansalaisen, työntekijän ja yrittäjän oikeuksia ja velvollisuuksia koskevaa työelämä- ja yrittäjyyskasvatusta. Opetus- ja kulttuuriministeriön Yrittäjyyskasvatuksen suuntaviivat (2009:7) asettaa tavoitteeksi yrittäjyyskasvatuksen vahvistamisen kaikilla koulutusasteilla.

MTK ehdottaa, että asetukseen lukiokoulutuksen tavoitteista lisättäisiin maininta yrittäjävalmiuksien kehittämisestä. Parhaillaan meneillään olevassa perusopetuksen uudistuksessa korostetaan yrittäjyyskasvatusta. Vastaavasti ammatillisen koulutuksen uudistuksessa on lisätty koulutuksen edistävän työllisyyttä ja yrittäjyyttä.

Helsingissä 28.1.2014

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Antti Sahi
toiminnanjohtaja

Susanna Tauriainen
koulutusjohtaja